

A Győri Ítéltábla a dr. Patócs Ilona ügyvéd ... által képviselt **felperesnek** a dr. Kövér Anita jogtanácsos által képviselt **Büntetés-végrehajtás Intézet alperes** ellen 2.000.000 forint sérelemdíj megfizetése iránt indított perében a Szombathelyi Törvényszék 2019. május 9. napján kelt 28.P.20.316/2018/31/II. szám alatt hozott ítélet ellen a felperes által 32. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Köteles a felperes 15 nap alatt megfizetni az alperesnek 10.000 (Tízezer) forint másodfokú perköltséget.

A feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2013. október 1-én került átszállításra a ...i Fegyház- és Börtönből az alperesi bv. intézetbe. A felperes ezt követően szabadulásáig, 2017. február 21. napjáig a ...i BV. Intézetben töltötte a fogvatartását.

Az alperes a PPP. konstrukció révén működik, a vele szerződéses kapcsolatban álló vállalkozón keresztül biztosítja a munkáltatás lehetőségét és feltételeit a fogvatartottak számára.

A felperes az alperesi intézetben 2013. október 21. napjától a szabadulásáig folyamatosan dolgozott a **Cég 1 Zrt.** alkalmazásában. Előbb a 10-es, majd a 9-es csarnokban.

A **Cég 1 Zrt.** a munkavégzést mindig személyre lebontva biztosítja. A fogvatartottakat a munkavégzéshez szükséges mértékben megfelelő védőruházattal (kesztyű, szemüveg, kötény) látja el. A védőfelszerelést a fogvatartottak rendben megkapják.

A munkáltató gondoskodik arról, hogy a fogvatartottak megfelelő körülmények között dolgozzanak.

A munkáltatás megkezdése előtt a fogvatartottak alkalmassági vizsgálaton esnek át, amelynek felülvizsgálata jogszabály szerint történik.

A felperes a munkavégzése során hulladékválogatást, anyagmozgatást végzett. Amennyiben szükséges volt védőruházatra, azt rendben megkapta a munkáltatótól. A felperes mindaddig, amíg a szabadságvesztés alatt foglalkoztatták, egyetlen panaszt nem terjesztett elő a munkavégzés körülményei miatt.

A felperes nem kérte, hogy a részére más munkakört jelöljenek ki.

A munkavégzés miatt beteg nem volt, emiatt egészségügyi, orvosi ellátást nem kért, nem vett

igénybe.

A felperes szabadulását követően készült ... Diagnosztikai Központ Mikrobiológiai Laboratóriuma által a felperes vérvizsgálata alapján 2017. március 27. napján kiállított mikrobiológiai leletben megállapították, hogy a felperesnél Hepatitis A vírusellenes IgG antitest mutatható ki, amely korábbi fertőzés maradványa vagy vakcináció eredménye lehet, friss fertőzésnek jele nincs.

Rögzítésre került az is, hogy a vizsgálatkérő lapon nincs kitöltve a mintavételi dátum, amely jogszabályilag is kötelező tartalmi eleme a beutalónak.

A felperes keresetében a Ptk. 2:42. §-a, a 2:43. § a) pontja és a 2:52. § (1) bekezdése alapján 2.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetének jogalapjaként arra hivatkozott, hogy az alperes megsértette az egészséghez fűződő személyiségi jogát.

Előadta, hogy az alperesnél történt fogvatartás ideje alatt a munkavégzése során védőfelszerelést, védőkesztyűt nem kapott, munkaruháját az alperes nem cserélte, illetve nem tisztította. Elismerte, hogy sem szóban, sem írásban az alperesnél panaszt nem terjesztett elő. Hivatkozott arra is, köztudomású tény, hogy a rothadt hulladék fertőzésveszélyes.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, vitatta a jogalapot és az összecszerúséget is. Hangsúlyozta, hogy a felperes tényelőadásai nem felelnek meg a valóságnak, és a felperes a jogorvoslati jogát nem merítette ki.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében a felperes keresetét elutasította, egyben kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy az illetéket az állam viseli.

Ítéletének jogi indokolásában rögzítette, hogy a Ptké. 8. § (2) bekezdése alapján a jelen per elbírálására az 1959. évi IV. törvény (rPtk.) rendelkezései az irányadók. Így az rPtk. 75. § (1) bekezdése, 84. § (1) bekezdés e) pontja, illetve az rPtk. 349. § (1) bekezdése, valamint a Bv. törvénynek az általa részletesen meghivatkozott rendelkezései.

Az elsőfokú bíróság a felperes személyes meghallgatása, a kihallgatott tanú 4, tanú 2 és tanú 3 tanúk vallomása alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperes az rPp. 164. § (1) bekezdése értelmében őt terhelő bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget.

Megállapította, hogy a felperes részére a munkavégzést a BFB engedélyezte, részére a munkakört megfelelően kijelölte, a munkába állítása előtt átesett a szükséges alkalmassági vizsgálaton.

Ugyanakkor a felperes nem kérte, hogy a BFB részére más munkakört jelöljön ki. Ez azt igazolja, hogy a felperes a munkavégzés során elégedett volt a kijelölt munkakörrel, az általa végzendő munkával.

A felperes nem bizonyította, hogy a fogvatartotti munkavégzés során betegedett volna meg, egészségügyi panasa ezen okból keletkezett. Az általa csatolt mikrobiológia lelet (keresetlevél melléklete) sem a megbetegedését, sem azt nem bizonyítja, hogy az ott rögzített állapot a fogvatartása miatt keletkezett. A leleten rögzítették, hogy a mintavétel dátuma nem ismert. Így a lelet bizonyító ereje kétséges.

Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, maga a felperes is úgy nyilatkozott, hogy panaszt nem terjesztett elő. A keresetlevelében is ezt adta elő, illetve a 3. és a 8. számú iratában is. A személyes

meghallgatása során már úgy nyilatkozott, hogy írásban panaszt terjesztett elő a munkavégzés körülményei miatt, ezt azonban igazolni nem tudta.

Ugyanakkor az alperes bizonyította, hogy a felperes írásbeli panaszt nem adott be. Nem tudta igazolni azon állítását sem, hogy őt a panasztétel miatt retorzió érte volna.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint így megállapítható, hogy a felperes az rPtk. 349. § (1) bekezdésében írt jogorvoslati jogát nem merítette ki, ezért a felperes keresete a jogalap hiánya miatt nem alapos.

A fentebb részletesen kifejtett indokok alapján a felperes keresetét elutasította.

A peres eljárásban a felperes személyes költségmentességben részesült, de ez nem mentesíti őt az alperesi képviselő perköltségének a megfizetése alól. Az elsőfokú bíróság az rPp. 78. § (1) bekezdése alapján a peres felperest kötelezte az alperes felmerült elsőfokú perköltségének a megfizetésére a pertárgyértéket is figyelembe véve.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezést nyújtott be, melyben kérte annak megváltoztatását és a kereseti kérelmének történő helytadást. Igény tartott a felmerült első- és másodfokú perköltség megfizetésére is.

Másodlagosan az elsőfokú ítéletben megállapított perköltség összegének a leszállítását kérte.

Fellebbezésének indokolásában vitatta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy tényállításait nem tudta bizonyítani. Már az elsőfokú eljárásban is hivatkozott arra, hogy az alperesi BV Intézet a jellegénél fogva olyan speciális hely, ahol a jogsértések későbbi bizonyítása az átlagosnál nagyobb nehézségekbe ütközik.

Hangsúlyozta, hogy a kihallgatott tanúk is igazolták az ő tényállításait, azt, hogy embertelen körülmények között védőfelszerelés nélkül kellett dolgozniuk.

Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy azt a „tájékoztatást” kapta, amennyiben panaszt tesz, vagy nem dolgozik tovább, akkor fegyelmit fog kapni és elveszti a kedvezményeit.

Vitatta az elsőfokú bíróságnak a panasszal kapcsolatos álláspontját is. Hangsúlyozta, hogy a fogvatartása során nem volt lehetősége igazolható módon átadni az alperesnek az írásbeli panaszát.

A perköltség leszállítását is kérte arra hivatkozással, hogy az összecszerűség eltűzött. Álláspontja szerint figyelemmel kell lenni az alperesi képviselő által ténylegesen kifejtett munkára, ami nem jelentős. Csupán két tárgyaláson vett részt és két oldalas ellenkérelmet nyújtott be.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az ítélet tábla a felperes fellebbezését az 1952. évi III. törvény 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és az alábbiak szerint alaptalannak ítélte.

Az ítélet tábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a szükséges és elégséges körben lefolytatta a bizonyítást. A beszerzett adatokat okszerűen, összességükben értékelve megalapozott tényállást állapított meg, az ebből levont jogi következtetése és érdemi döntése helytálló. Az ítélet tábla teljes egészében osztotta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját és az ítélet indokolásában foglaltakat az alábbiak kiemelésével.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a Ptk. 8. § (2) bekezdése alapján a perbeli jogvita elbírálására az 1959. évi IV. törvény rendelkezései, míg a felperest megillető panaszjogra az elsőfokú bíróság által is felhívott 1979. évi 11. tvr. (Bvtvr.), a 6/1996. (XII.12.) IM rendelet, illetve a 2015. január 1. napjától hatályos 2013. évi CCXL. törvény (Bvtv.) rendelkezései az irányadók.

Az 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: r.Ptk.) 339. § /1/ bekezdésére és az r.Ptk. 349. §-ára alapított kártérítési igény esetében a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének akkor van helye, ha a kártérítés általános és különös feltételei egyaránt fennállnak. A Ptk. 339. § /1/ bekezdésén alapuló kártérítési felelősségnek három együttes feltétele van: a jogellenes magatartás, a kár, valamint a jogellenes magatartás és a kár közötti okozati összefüggés.

A közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség további, különös feltétele a r.Ptk. 349. § /1/ bekezdése szerint, hogy a bekövetkezett kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vegye. Ezen feltételek konjunktívak, tehát együttesen kell fennállniuk.

A Ptk. 349. §-ának /1/ bekezdése által előírt rendes jogorvoslat igénybevételének kötelezettsége azt a célt szolgálja, hogy ennek következtében a károsodás esetleges veszélye elháruljon, illetve a károsodás ne történjen meg. (BH.2007.85.)

Az elsőfokú bíróság megalapozottan állapította meg, hogy a felperes az általa sérelmezett körülmények, védőfelszerelési hiányok, a megbetegedés tekintetében a panaszjogot nem vette igénybe. Ezt igazolja az a tény is, hogy a keresetlevelében a 3. és a 8. számú iratában is elismerte, hogy panaszt nem nyújtott be. A személyes meghallgatása során ugyan ezt az előadását megváltoztatta, de azt hitelt érdemlően igazolni nem tudta, hogy panaszjogával élt volna, és azt megsemmisítették (17. jegyzőkönyv 3. oldal). A Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében ennek bizonyítása őt terheli.

A panasz benyújtása alól nem mentesíti a felperest az a hivatkozása sem, ha panasszal él, akkor hátrányos következmények érték volna.

Hiányzik tehát a kártérítési felelősség megállapításának az r.Ptk. 349. § (1) bekezdése szerinti különös feltétele, így a kereseti kérelem jogalapja nem áll fenn.

Az ítélet tábla nem osztotta a felperesi fellebbezésnek az elsőfokú perköltség leszállítására vonatkozó érvelését sem.

Az rPp. 78. § (1) bekezdése értelmében az alperes felmerült perköltségét a pervesztes fél, a felperes köteles viselni.

A pertárgy értéke 2.000.000 forint volt. Az elsőfokú bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján állapította meg az elsőfokú perköltség összegét. Ennek mérséklésére az ítélet tábla jogi lehetőséget nem látott, mivel az alperesi képviselő két tárgyaláson megjelent, egy előkészítő iratot és mellékelteket is előterjesztett, ezen túlmenően az elsőfokú bíróság által lefolytatott tanúbizonyítási eljárás során készített több jegyzőkönyvet is tanulmányoznia kellett.

Mindezen indokok alapján az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét az rPp. 253. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta azzal, hogy az ítélet indokolásából mellőzte a kereset érdemi elbírálására

vonatkozó rendelkezéseket tekintettel arra, hogy a jogorvoslati jog gyakorlásának elmulasztása miatt a kereset érdemi vizsgálatára nem kerülhet sor.

A rPp. 78. § (1) bekezdése értelmében kötelezte a pervesztes felperest az alperes felmerült másodfokú perköltségének a megfizetésére.

A feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986/VI.26./IM. rendelet 13.§./1/ bekezdése és 14.§-a értelmében az állam viseli.

őrr, 2019. október 7.

Dr. Havasiné dr. Orbán Mária sk.
a tanács elnöke

Dr. Vass Mária sk.
előadó bíró

Dr. Molnár Andrea sk.
bíró